

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนสร้างคอมวิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

The development of Teachers' Potential in Learning Management through the Project-Based Learning at Sangkhomwittaya School under the office of the Secondary Education service Area 20

ก้องเกียรติ เทวสกุล*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์**

ดร.ประภัสร สุภาสอน***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) สภาพ และปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู 2) เพื่อหาแนวทางและวิธีดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 3) เพื่อติดตามผลของการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดำเนินการ 2 วนรอบ แต่ละวนรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติการ ขั้นการสังเกตการณ์ และขั้นการสะท้อนกลับ กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 69 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละความก้าวหน้า การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพ และปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครู ด้านสภาพการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ครูจัดการเรียนรู้ที่ไม่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ วิธีการ ที่ไม่มีความหลากหลาย ขาดเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เน้นแบบบรรยาย ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยวิธีท่องจำ และจดบันทึกตามเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูเตรียมไว้ นักเรียนขาดการสร้างสรรค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ไม่มีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้และการวัดประเมินผล และด้านปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ทำให้นักเรียนไม่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตร นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถของนักเรียน ครูขาดความสามารถในการผลิตและใช้สื่อที่มีความสมัย ในส่วนโรงเรียนขาดการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

2. แนวทางและวิธีดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ในวนรอบที่ 1 ใช้แนวทางและวิธีดำเนินการพัฒนา ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน วนรอบที่ 2 เป็นการพัฒนาโดยการนิเทศแบบสอนงาน (Coaching)

คำสำคัญ : การพัฒนาศักยภาพ, การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

* ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสกลนคร

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ในวงรอบที่ 1 ด้านความรู้ ความเข้าใจ ก่อนการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.67 หลังจากได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 89.74 ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ หลังการพัฒนาโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน วงรอบที่ 1 พบว่า มีผลการประเมินแผนภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี และพัฒนาต่อ ในวงรอบที่ 2 เป็นการพัฒนาโดยการนิเทศแบบสอนงาน (Coaching) พบว่า มีผลการประเมินแผนภาพรวมอยู่ระดับดีมาก ในด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ หลังพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 ด้วยการพัฒนาโดยการนิเทศแบบสอนงาน (Coaching) พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 แสดงออกถึงพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบโครงการครบทุกด้าน ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และสามารถเรียนรู้แบบโครงการด้วยตนเองโดยมีครู เป็นที่ปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the condition and problems of the teachers' learning management through the project-based learning 2) to find a methodology for developing teachers' potential in learning management through the project-based learning, and 3) to follow up the development of teachers' potential in learning management through the project-based learning, Sangkhomwittaya School under the Office of the Secondary Educational Service Area 20. The research was an Action Research that employed two spirals and each spiral consist of a four-stage as following: Planning, Action, Observation and Reflection. The target groups of this research were 14 researcher participants group and 69 key informants. The tools used were tests, assessment forms, observation forms and interview forms. The statistics applied for quantitative data analysis were mean, percentage, standard deviation and percentage of progress. Content analysis and content classification were employed for qualitative data analysis.

The research results were

1. The conditions and problems of the teachers' learning management through the project-based learning. The conditions of the teachers' learning management through the project-based learning without focus on child-center, the learning management with certain type and method that focused only lecture and let students learning by memorization and take note from the lesson plans that teachers prepared and students not building of bodies of knowledge by themselves not involved in the lesson design and result measurement and assessment. And the problems of teachers' learning management through the project-based learning was teachers have lack of knowledge and understanding on project-based learning and according to this it resulted to students did not have skills in critical and synthesis thinking, creativity and basic skills required by the curriculum. In addition, the learning management did not correspond to their interests and their ability. Teachers were lack of ability to develop and use modern instructional materials as well as the school was lack of a systematic and regular internal supervision

2. The methodology for developing teachers' potential in learning management through the project-based learning Sangkhomwittaya School under the Office of the Secondary Educational Service Area 20. The 1st spiral using workshop and internal supervision and the 2nd spiral using coaching supervision approach.

3. The results on development of teachers' potential in learning management through the project-based learning related to following aspects were the knowledge and understanding of researcher participants before the potential development was at poor level as 56.67%. After received the potential development the researcher participants have more knowledge and understanding as 89.74%.The writing the project-based learning lesson plans after the potential development. The 1st spiral using workshop and internal supervision. The result was fairly good level according to this the coaching supervision in the 2nd spiral for development. The result was very excellent level. The learning management through project-based learning of researcher participants after received the potential development in 2st spiral through the coaching supervision. The result researcher participants as 100%.The behavior learning management through project-based learning all sides. Affect students have knowledge, skill and able to ready to organize the learning management through project-based learning by themselves. And the teacher was efficiently consultant.

Keywords : Development of Potential, Project-Based Learning

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย สอดแทรกการพัฒนาคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, หน้า 11) เพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการอยู่อาศัยในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งเพื่อสร้างทักษะต่างๆ เพื่อให้ประชากรในประเทศสามารถมีความรู้และทักษะที่เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกได้ ดังนั้นแล้วจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ “การศึกษา” จะต้องถูกเปลี่ยนแปลง หรืออาจถึงขั้นต้องถูกปฏิวัติ เนื่องจากระบบการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอและไม่สามารถสร้างทักษะที่จำเป็นให้นักเรียนได้อีกต่อไป (คณะอนุกรรมการกิจการเพื่อสื่อสารสังคม และคณะกรรมการเครือข่ายพลังเยาวชนเพื่อการปฏิรูป, 2554, หน้า 8)

การพัฒนาครูสู่การจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถส่งผลให้การดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญประสบความสำเร็จได้ เพราะกิจกรรมโครงการเป็นกิจกรรมที่สนองต่อกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญได้เป็นอย่างดีและยังเป็นกิจกรรมที่ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และเป็นแนวทางในการพัฒนาครูในด้านการเรียนการสอนแบบโครงการตลอดจนเป็นการพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (สมศักดิ์ สิงห์ยะบุศย์, 2550, หน้า 2-3)

โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 จากรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา (SAR) พบสภาพปัญหาในการจัดการศึกษา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก การประเมิน การสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครู และจากการนิเทศชั้นเรียนตามโครงการนิเทศภายในของโรงเรียน พบว่าครูส่วนใหญ่ใช้พฤติกรรมการสอนแบบยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูใช้วิธีการสอนที่ไม่หลากหลาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังขาดการส่งเสริมกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การแสดงความคิดเห็นและการแสวงหาความรู้ สอนเนื้อหามากกว่าการสอนกระบวนการ เป็นผลให้นักเรียนไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร เนื่องจากคณะครู

ยังมีความเข้าใจและมีทักษะไม่เพียงพอในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่ถูกต้อง (โรงเรียนสร้างคอมวิทยา, 2558, หน้า 10)

จากที่กล่าวมาข้างต้นดังกล่าว ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่สอนที่โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของการเรียนรู้แบบโครงการ จึงต้องการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

คำถามการวิจัย

1. สภาพ และปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงการของครูโรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เป็นอย่างไร
2. แนวทางและวิธีดำเนินการ การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เป็นอย่างไร
3. ผลของการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงการของครูโรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
2. เพื่อหาแนวทางและวิธีดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
3. เพื่อติดตามผลของการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คน ประกอบด้วย ผู้วิจัย (Researcher) คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสร้างคอมวิทยา ที่สนใจทำวิจัย เรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ปีการศึกษา 2559 ผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 13 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 69 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนสร้างคอมวิทยา จำนวน 1 คน และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนสร้างคอมวิทยา จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2 คน ผู้นิเทศ คือ หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการโรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 คน กลุ่มตัวแทนนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น จำนวน 66 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 4 ประเภท ดังนี้
 - 1.1 แบบสังเกต มีจำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 1.1.1 แบบสังเกตพฤติกรรมผู้ร่วมวิจัยในระหว่างจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
 - 1.2 แบบสัมภาษณ์ มีจำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย 1.2.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 1.2.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้ร่วมวิจัยหลังเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ 1.2.3 แบบสัมภาษณ์ นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
 - 1.3 แบบทดสอบ มีจำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 1.3.1 แบบทดสอบผู้ร่วมวิจัย ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ
 - 1.4 แบบประเมิน มีจำนวน 2 ฉบับ 1.4.1 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 1.4.2 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมวิจัยในการอบรมเชิงปฏิบัติการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมผู้ร่วมวิจัย การศึกษาวิเคราะห์เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย
2. การพัฒนาผู้ร่วมวิจัยในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน
 - 2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์หลังเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการประเมินความพึงพอใจการอบรมเชิงปฏิบัติการ
 - 2.2 การนิเทศภายใน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การสังเกตพฤติกรรมผู้ร่วมวิจัยในระหว่างจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และการสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ 2. ค่าเฉลี่ย 3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4. ค่าร้อยละความก้าวหน้า

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครูโรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ด้านสภาพการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ครูจัดการเรียนรู้ที่ไม่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ วิธีการ ที่ไม่มีความหลากหลาย ขาดเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เน้นแบบบรรยาย ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยวิธีท่องจำ และจัดบันทึกตามเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูเตรียมไว้ นักเรียนขาดการสร้างสรรค์ความรู้อย่างดีด้วยตนเอง ไม่มีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้และการวัดประเมินผล และด้านปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ทำให้นักเรียนไม่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตร นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถของนักเรียน ครูขาดความสามารถในการผลิตและใช้สื่อที่มีความสมัย ในส่วนโรงเรียนขาดการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการมี 3 ด้าน ดังนี้ 2.1.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่แบบโครงงาน 2.1.2 ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 2.1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

2.2 การนิเทศภายใน

การนิเทศภายในเป็นแนวทางการพัฒนาที่ดีและมีประโยชน์มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมากในการวิจัยครั้งนี้มีการนิเทศภายในทั้ง 2 วงรอบ ซึ่งในวงรอบที่ 1 เป็นการนิเทศภายใน วงรอบที่ 2 ใช้การพัฒนาการนิเทศแบบสอนงาน (Coaching)

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า

3.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจ ก่อนการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.67 หลังจากได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 89.74

3.2 ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน หลังจากการพัฒนาโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน วงรอบที่ 1 พบว่า มีผลการประเมินแผนภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี ซึ่งยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงพัฒนาต่อ ในวงรอบที่ 2 ด้วยการนิเทศแบบสอนงาน (Coaching) พบว่า มีผลการประเมินแผนภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

3.3 ด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน หลังจากการพัฒนาโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน วงรอบที่ 1 พบว่า ผลการสังเกตในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 87.42 และพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 ด้วยการนิเทศแบบสอนงาน (Coaching) พบว่า ผลการสังเกตในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 100 แสดงออกถึงพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานครบทุกด้าน ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และสามารถเรียนรู้แบบโครงงานด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการสรุปผล การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ตามแนวทางและวิธีดำเนินการ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน และการนิเทศแบบสอนงาน (Coaching) ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครูโรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

1.1 สภาพการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ครูจัดการเรียนรู้ที่ไม่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ วิธีการ ที่ไม่มีความหลากหลาย ขาดเทคนิควิธีจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เน้นแบบบรรยายให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยวิธีท่องจำ และจัดบันทึกตามเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูเตรียมไว้ นักเรียนขาดการสร้างสรรค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ไม่มีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้และการวัดประเมินผล อาจเป็นเพราะในสภาพการจัดการเรียนรู้ในบริบทปัจจุบัน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้จำนวนมาก และครูต้องจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามตัวชี้วัดที่มีเนื้อหาสาระในปริมาณมาก เพราะในการวัดและประเมินระดับชาติข้อสอบออกตามตัวชี้วัด ส่งผลให้ครูต้องจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทุกตัวชี้วัด และในขณะเดียวกันกิจกรรมอื่นๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นหรือกิจกรรมอื่นที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น มีผลกระทบต่อเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต้องใช้วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อได้องค์ความรู้ในเนื้อหาวิชาต่างๆ ครบถ้วน ทำให้ต้องใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เป็นแบบบรรยายที่ครูสามารถกระชับเนื้อหาได้ตามความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ หลวงปราบ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพ ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนบ้านคำแหง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 สภาพปัจจุบัน พบว่าครูส่วนมากในโรงเรียนยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังคงใช้วิธีการสอนแบบเดิม

1.2 ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ทำให้นักเรียนไม่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตร นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถของนักเรียน ครูขาดความสามารถในการผลิต และใช้สื่อที่มีความสมัย ในส่วนโรงเรียนขาดการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน พึ่งได้รับการมุ่งเน้นให้ครูจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในช่วงการปรับเปลี่ยนเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในขณะเดียวกันครูเองยังมีปัญหาในการปรับตัวในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประนมพร ประทุมมัง (2553, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้โครงงาน โรงเรียนบ้านดอนม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปัญหาที่พบ คือ ครูส่วนมากในโรงเรียนขาดความไม่เข้าใจเรื่องของโครงงาน ตลอดจนขั้นตอนการสอนแบบโครงงานและยังไม่สามารถเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบโครงงาน ครูไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบโครงงาน

2. แนวทางและวิธีดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โรงเรียนสร้างคอมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มี 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ซึ่งการอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก เนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ใช้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้เข้าใจง่ายและตรงตามกรอบแนวคิดของการพัฒนา วิทยากรมีความรู้ ความสามารถ และเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน มีกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการอบรม

ได้ฝึกปฏิบัติ ทำให้เกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ อีกทั้งได้รับความรู้และได้ฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ทำให้ทราบแนวทางและเทคนิควิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย จะเห็นได้จากประเมินความพึงพอใจในการเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้วิทยากรบรรยายได้อย่างชัดเจน น่าสนใจ ได้เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมอบรมได้มีโอกาสซักถามเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ในขณะที่เดียวกันวิทยากรก็มีความรู้ความสามารถบรรยายให้ผู้เข้าร่วมอบรมเกิดความเข้าใจง่ายขึ้นและเป็นรูปธรรม สถานที่ และเวลาที่ใช้มีความเหมาะสม ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป ซึ่งผลการวิจัยของผู้วิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เตือนเพ็ญ รักเสมอวงศ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ โรงเรียนบ้านดุนนาดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ร่วมวิจัยร่วมวิจัยมีมติว่าควรดำเนินการเพื่อพัฒนาครู ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ จากการพัฒนาพบว่าครูมีความสนใจในกระบวนการจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการครูมีความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบโครงการ ครูมีความสามารถพร้อมที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ ครูมีการแสดงออกถึงความร่วมมือที่ดีต่อการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และครูมีการแสดงความคิดเห็นในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสาน สุคำภา (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบ โครงการ โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย มุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า ผู้วิจัยได้ใช้ แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ จากการพัฒนาพบว่าครูมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้มากขึ้น สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะ และสามารถจัดทำโครงการวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดีมาก

2.2 การนิเทศภายใน พบว่า การนิเทศภายในเป็นแนวทางการพัฒนาที่ดีและมีประโยชน์มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการนิเทศแบบสอนงาน (Coaching) ที่ใช้เทคนิคกิจกรรมในวงรอบที่ 2 ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้ผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ทั้ง 3 ด้านมีผลการพัฒนามากขึ้นกว่าเดิม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การนิเทศดังกล่าวเปิดโอกาส ให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องที่มีปัญหาโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน โดยผู้นิเทศและผู้วิจัยให้การแนะนำตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยให้คำชี้แนะเป็นรายบุคคล และกลุ่มย่อย ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยลงมือปฏิบัติการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่ประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรระณี พันเทศ (2554, หน้า 130) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนบ้านสังเปือย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 โดยใช้การนิเทศภายใน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการในขั้นตอนการเขียนรายงานโครงการ และการนำเสนอโครงการ ได้ครบตามกระบวนการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาน สุคำภา (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบ โครงการ โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย มุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยใช้การพัฒนาการนิเทศแบบสอนงาน (Coaching) ในวงรอบที่ 2 พบว่า หลังได้รับการพัฒนา ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้มากขึ้น ผลการประเมินด้านการเขียนแผนการเรียนรู้ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้มากขึ้นมีผลการประเมินภาพรวมในระดับดีมาก และสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียน สร้างคอมพิวตา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า

3.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ก่อนการพัฒนา ผู้ร่วมวิจัย 13 คน มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.67 แต่หลังจากได้รับการพัฒนา ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 13 คน มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 89.74 โดยดูจากผลคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการพัฒนาเท่ากับ 9.92 และคิดเป็นร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 32.67 ซึ่งแสดงว่าผู้ร่วมวิจัยทั้ง 13 คน มีความก้าวหน้าในการพัฒนา จากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย พบว่า การเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้มีความมั่นใจมากขึ้น เกิดความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการมากขึ้น และทุกคนคิดว่าจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ ไปเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการในลักษณะบูรณาการและนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการทั้งในรายวิชาที่รับผิดชอบและในกิจกรรมพัฒนานักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ร่วมวิจัยมีความพึงพอใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผลการประเมินโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และผลรายการประเมินรายข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ อาจเป็นเพราะในขณะเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการผู้ร่วมวิจัยมีความพึงพอใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ทำให้เกิดความตั้งใจในการรับฟังและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากร จนเกิดความชัดเจนในประเด็นต่างๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้วิทยากรได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมได้มีโอกาสซักถามเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ในขณะที่เดียวกันวิทยากรก็มีความรู้ความสามารถบรรยายให้ผู้เข้าร่วมประชุมเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้และเป็นรูปธรรม สถานที่ และเวลาที่ใช้มีความเหมาะสม ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารยา บุพจันโท (2557, หน้า 137 – 138) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครู กศน.ตำบลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม พบว่า ก่อนการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง แต่หลังจากที่ได้รับการพัฒนา มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด เปรียบเทียบจากแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมพัฒนา สรุปได้ว่าผู้ร่วมวิจัยหลังได้รับการพัฒนามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Burr (2002, หน้า 237-A) ได้ศึกษาและอธิบายการฝึกอบรมครูในเชิงลึกโดยมุ่งเน้นวิธีการสอนแบบโครงการใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองผลการสะท้อนจากวารสารทางวิชาการของครู พบว่า ครูเห็นด้วยว่าตนเองเกิดการพัฒนาด้านต่างๆ ในวิชาชีพจากการฝึกอบรมวิธีการสอนแบบโครงการ คือ มีความรู้ความเข้าใจวิธีการจัดการเรียนรู้ มีความรู้ในเนื้อหาและทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ และการประเมินตนเองของนักเรียนมุ่งเน้นที่นักเรียนเป็นสำคัญ สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนเกิดความเข้าใจได้

3.2 ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ หลังจากการพัฒนาโดยการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน วงรอบที่ 1 ผู้ร่วมวิจัยส่วนใหญ่ยังเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการในภาพรวม คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 อยู่ในระดับค่อนข้างดี มีผู้ร่วมวิจัยเพียง 3 คน ที่สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับดี ผู้ร่วมวิจัยวิจัย 6 คน สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับค่อนข้างดี และผู้ร่วมวิจัย 4 คน สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับพอใช้ ดังนั้นเพื่อการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่มากขึ้น ผู้วิจัยจึงสอบถามความสมัครใจของผู้ร่วมวิจัย ซึ่งผู้ร่วมวิจัยทุกคนสมัครใจและพร้อมพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้การนิเทศแบบสอนงาน (Coaching) ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีมากขึ้น 1.80 จากวงรอบที่ 1 มีร้อยละความก้าวหน้าในการพัฒนาเท่ากับ 35.95 ซึ่งแสดงว่าผู้ร่วมวิจัยทั้ง 13 คน มีความก้าวหน้าในการพัฒนาในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการมากขึ้น และจากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ระหว่างการนิเทศ

ภายใน พบว่า การได้รับการนิเทศแบบสอนงาน (Coaching) ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ มีการปรับปรุงการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการได้ครบถ้วน ตามวิธีการและองค์ประกอบของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ และทุกคนคิดว่าจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศไปปรับปรุงการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้แบบโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การนิเทศแบบสอนงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้นิเทศจะคอยแนะนำให้คำปรึกษาช่วยเหลือ ให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้นิเทศจะสอนงานแล้ว ยังจะช่วยให้ครูได้วิเคราะห์ตนเองให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพในสภาวะแวดล้อมต่างๆ และสามารถแก้ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ให้หมดไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย อยู่ฟู (2554, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ โรงเรียนชานุมาน อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า การติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการแบบโครงการ ซึ่งทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ จากการสังเกตพบว่า ครูมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ครูนำความรู้ความเข้าใจลงไปสู่การปฏิบัติการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งส่งผลทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ดีขึ้น เนื่องจากการพัฒนาบุคลากรเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ผลดีมีคุณภาพส่งผลให้หน่วยงานหรือองค์กร เจริญก้าวหน้าอย่างมีคุณภาพ

3.3 ด้านการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ พบว่า หลังจากการพัฒนาโดยการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน วงรอบที่ 1 ผลการสังเกตพฤติกรรมผู้ร่วมวิจัยในระหว่างจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 87.42 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านนำเข้าสู่บทเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ด้านการนำเข้าสู่บทเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.46 ด้านการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 81.73 และด้านการวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 79.49 และเมื่อนำไปพัฒนาต่อในวงรอบแบบโครงการผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการมากขึ้น โดยผลการสังเกตภาพรวมทุกด้าน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ซึ่งคิดเป็นมากขึ้นจากวงรอบที่ 1 และจากการผลสัมฤทธิ์นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนแบบโครงการ พบว่า นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และสามารถเรียนรู้แบบโครงการด้วยตนเองโดยมีครูเป็นที่ปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออก ในระหว่างการถ่ายทอดความรู้ของครูนั้น ครูเอาใจใส่ นักเรียนเป็นรายบุคคล ครูได้ส่งเสริมทักษะการทำงานผ่านกระบวนการกลุ่ม มีการใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลาย วัดและประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ตามเนื้อหาและกิจกรรมแล้วนักเรียนคิดว่าจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาน สุคำภา (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย มุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการเรียนรู้ ดำเนินการเป็น 2 รอบ โดยวงรอบที่ 1 เป็นการพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการจัดการเรียนรู้ และวงรอบที่ 2 ใช้การพัฒนาโดยการนิเทศแบบการสอนงาน ในด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่าครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะ และสามารถจัดทำโครงการวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 นำแนวทางและวิธีดำเนินการพัฒนาการนิเทศแบบสอนงานไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในกิจกรรมอื่นๆ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาส่งเสริม สนับสนุนครูในการผลิตสื่อที่มีความทันสมัยต่อการเรียนรู้แบบโครงการของนักเรียน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผน กำหนดปฏิทิน และแนวทางวิธีดำเนินการทุกๆ ปีการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการควรทำวิจัยการศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบโครงการในลักษณะบูรณาการข้ามสาระวิชา

2.2 การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ควรทำวิจัยในการพัฒนาศักยภาพในวิธีการอื่นๆ

2.3 ควรทำวิจัยศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกับการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

คณะอนุกรรมการกิจการเพื่อการค้าสื่อสารสังคม และคณะกรรมการเครือข่ายพลังเยาวชนเพื่อการปฏิรูป. (2554).

คู่มือฉบับพกพา “ปฏิรูปการศึกษาไทย”. กรุงเทพฯ: พรินท์ ซิตี จำกัด.

โรงเรียนสร้างคอมวิทยา. (2558). รายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา (SAR). 6 ตุลาคม 2558. อุดรธานี:

โรงเรียนสร้างคอมวิทยา.

สมศักดิ์ สิงห์ยะบุศย์. (2550). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการโรงเรียน

บ้านแดงโนนสว่าง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม:

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบโครงการ. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษา

และพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

องอาจ นัยพัฒน์. (2554). การออกแบบการวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.